

TRT DETAYLI ANALİZ

case051_ "AYM bir kişi yargılanıyormuş gibi siyasi parti kapatma davasına bakıyor".tr

Yayın: | Analiz tarihi: 2026-05-07 18:30

Version 2.0-tr | Konverter 3.0 (2026-03-19) | Ölçüt: RTÜK Kanunu Madde 8

**TOPLAM
PUAN**

4.8/10

Belirgin dengesizlik

SİYASİ YELPAZE

Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024'e göre sınıflandırma

Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024), 31 ülkeden 609 siyaset bilimcinin katıldığı akademik bir ankettir. Her parti, 0 (aşırı sol) ile 10 (aşırı sağ) arasında bir ölçekte değerlendirilir.

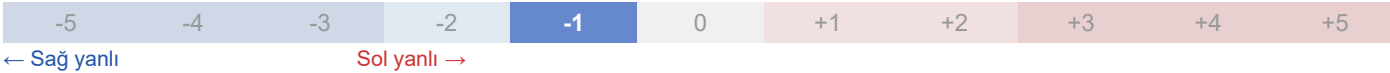
Parti	TİP	HDP	CHP	İYİ	AKP	MHP
CHES	1.50	2.50	3.50	5.50	7.00	8.00
Yelpaze	Sol	Sol	Sol	Merkez	Sağ	Sağ

Her parti, yayın süresi, çerçeveleme, eleştirel sorular ve moderasyon davranışına dayalı olarak -5 (güçlü dezavantajlı) ile +5 (güçlü avantajlı) arasında bir yanlılık puanı alır. Eğilim şu şekilde hesaplanır: \emptyset sol partilerin avantajı - \emptyset sağ partilerin avantajı (CHES 2024'e göre gruplama). Örnek: Sol ortalama +1.0 ve sağ -0.33 alırsa, eğilim $+1.0 - (-0.33) = +1.33$ (sol yanlı).

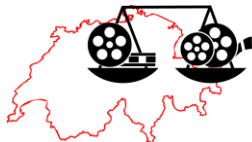
EĞİLİM (S - S)

-1.5

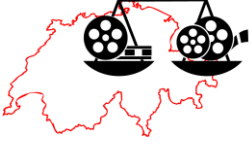
Sağ yanlı (hafif-orta)

Kaynak: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | Jolly et al., Electoral Studies, 2024 | Eşik değerleri: Pew Research Center, 2025

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

SIYASİ MANZARA

VAKA #51 — HDP/DEM PARTİ KAPATMA DAVASI: ANAYASA MAHKEMESİ İDDİANAME İADESİ

ÖN NOT — TRANSKRİPT SINIRLAMALARI

Bu analiz, sağlanan transkriptte dayanmaktadır. Transkript; program adı, yayın tarihi, kanal, sunucu kimliği ve görsel unsurlar hakkında açık bilgi içermemektedir. Transkript ayrıca kısmi, konuşma dili ağırlıklı ve zaman zaman bağlamı belirsiz ifadeler içermektedir. Bu nedenle zaman damgaları yaklaşık karakter/satır konumuna göre tahmin edilmiş; alıntılar transkriptten harfiyen aktarılmıştır. Metodolojik dürüstlük gereği bu sınırlamalar her ilgili bölümde belirtilecektir.

ADIM 0 — YAYIN BİLGİSİ VE KONU ÇERÇEVESİ

Program Bilgileri

- Tarih (dosya adından): Belirtilmemiş — transkriptten çıkarılmadı
- Sunucu/Moderatör: Kimliği transkriptte açıkça geçmiyor; soru soran ve yönlendiren bir ses mevcut (muhtemelen program sunucusu veya ikinci konuşmacı)
- Kanal: Belirtilmemiş — bağlamdan Türk haber/yorum kanalı olduğu anlaşılıyor

Segment Özeti

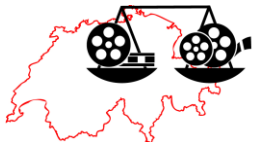
Segment	Konu	Süre (yaklaşık)	Sınıflandırma
1	Anayasa Mahkemesi'nin HDP/DEM kapatma davasında iddianameyi iade etmesi — hukuki prosedür açıklaması	~8 dk.	Hukuki analiz / yorum
2	İddianamenin eksiklikleri: delil-fil ilişkilendirmesi sorunu	~5 dk.	Hukuki analiz
3	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın seçenekleri: düzeltme, vazgeçme, direnme	~3 dk.	Spekülatif/yorumsal

Ana Konu

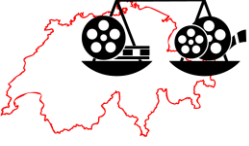
Anayasa Mahkemesi'nin HDP/DEM Parti kapatma davasında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca hazırlanan iddianameyi usul eksikliği gerekçesiyle iade etmesinin hukuki sonuçları ve bundan sonraki süreç tartışılmaktadır.

Bağlam (Ana Konu)

HDP/DEM Parti aleyhine açılan kapatma davası, Türkiye'nin en tartışmalı siyasi yargı süreçlerinden birini oluşturmaktadır. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın hazırladığı iddianamede iddia edilen filler ile parti arasındaki ilişkilendirmenin yeterince kurulmadığını tespit ederek iddianameyi iade etmiştir. Bu karar, davanın seyrini doğrudan etkilemekte; savcılığın eksiklikleri giderip gidermeyeceği ya da davadan vazgeçip vazgeçmeyeceği

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

sorusunu gündeme taşımaktadır. Söz konusu dava, Türkiye'nin AİHM içtihadı ve AB üyelik kriterleri bağlamında siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin uluslararası standartlarla da doğrudan ilişkilidir.

Dengeli Bir Yayın İçin İlgili Perspektifler (Ana Konu)

- [A] Anayasa Mahkemesi'nin iade kararının hukuki gerekçesi ve usul hukukundaki yeri
- [B] Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın iddianameyi neden bu hâliyle sunduğu ve kurumsal tutumu
- [C] HDP/DEM Parti'nin ve avukatlarının iade kararına ilişkin değerlendirmesi
- [D] Kapatma davasında adı geçen 687 kişinin hukuki durumu ve savunma hakları
- [E] Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı: siyasi parti kapatma standartları (Refah Partisi - Türkiye, HADEP - Türkiye vb.)
- [F] Venedik Komisyonu'nun Türkiye'deki parti kapatma mevzuatına ilişkin görüşleri
- [G] Muhalefet partilerinin (CHP, İYİ Parti vb.) bu gelişmeye ilişkin siyasi değerlendirmesi
- [H] İktidar partisi AKP ve koalisyon ortağı MHP'nin tutumu
- [I] Bağımsız anayasa hukukçularının çoğulcu değerlendirmesi (yalnızca tek bir hukuki perspektif değil)
- [J] Gazeteciler ve basın özgürlüğü kuruluşlarının davayı medya özgürlüğü bağlamında değerlendirmesi

Doğrulama: Her perspektif ele alındı mı?

[A] ELE ALINDI

Zaman damgası: ~00:30–05:00 — Alıntı: "iddianamenin değerlendirme kısmı yeterli benim anladığım kadarıyla ancak iddianamenin başında zikredilen fiiller ile ilişkilendirme yapılmadan bir tüzel kişilik olan siyasi parti Temelli kapatılma davası açılmıştır" — Değerlendirme: Mahkemenin gerekçesi tek bir konuşmacı perspektifinden aktarılmış, ancak mahkeme kararının kendisine doğrudan atıf yapılmamıştır.

[B] ATLANILDI

Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: Savcılığın kurumsal tutumu, iddianameyi bu hâliyle sunma gerekçesi hiç ele alınmamıştır.

[C] İMA EDİLDİ

Zaman damgası: ~04:00 — Alıntı: "Anayasa Mahkemesi demiş ki ben senin iddianamede ortaya koydun maddi vakaları iddiaları Anladım fakat bu iddialarla ilgili ilişkilendirme yapacaksın" — Değerlendirme: Parti lehine bir çerçeveleme yapılmış, ancak partinin kendi sesi programa dahil edilmemiştir.

[D] ATLANILDI

Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: 687 kişinin bireysel hukuki durumu, savunma hakları ve bu kişilerin programa katılımı söz konusu değildir.

[E] ATLANILDI

Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: AİHM içtihadına hiç atıf yapılmamıştır.

[F] ATLANILDI

Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: Venedik Komisyonu standartları tamamen göz ardı edilmiştir.

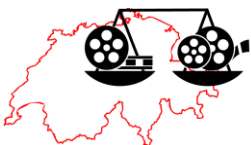
[G] ATLANILDI

Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: Muhalefet partilerinin siyasi değerlendirmesi programa yansımamıştır.

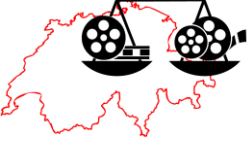
[H] ATLANILDI

Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: AKP/MHP'nin tutumu hiç ele alınmamıştır.

[I] KISMI

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Zaman damgası: ~00:00–08:00 — Alıntı: "yeni sistemde ceza muhakemesi kanunu sisteminde iddianamenin iadesi derinden görüşü var" — Değerlendirme: Yalnızca tek bir hukuki perspektif sunulmuş, alternatif hukuki yorumlara yer verilmemiştir.

[J] ATLANILDI

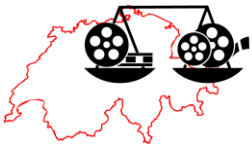
Zaman damgası: — — Alıntı: — — Değerlendirme: Basın özgürlüğü boyutu ve gazeteci davaları bağlamı (Vaka #51'in ana teması) programa hiç taşınmamıştır.

Tamlık Puanı: 2/10

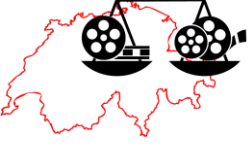
Gerekçe: Program, on perspektiften yalnızca birini (hukuki prosedür analizi) derinlemesine ele almakta; savcılık, savunma, uluslararası standartlar, siyasi aktörler ve basın özgürlüğü boyutlarını tamamen dışarıda bırakmaktadır. Vaka #51'in gazeteci davaları bağlamıyla bağlantısı hiç kurulmamıştır. Bu durum, 6112 sayılı Kanun Madde 8'in öngördüğü "toplumun doğru bilgilendirilmesi" yükümlülüğüyle ciddi biçimde çelişmektedir.

Eksik Sesler

- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı temsilcisi: İddianamenin neden bu hâliyle sunulduğunu açıklayabilirdi
- HDP/DEM Parti avukatları: Savunma perspektifini ve iade kararına ilişkin değerlendirmeyi aktarabilirdi
- Bağımsız anayasa hukukçusu (ikinci görüş): Tek konuşmacının yorumunu dengeleyebilirdi
- AİHM içtihat uzmanı: Avrupa standartlarını ve Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerini değerlendirebilirdi
- Kapatma davasında adı geçen milletvekili/yönetici: Bireysel hukuki durumu aktarabilirdi
- Basın özgürlüğü kuruluşu temsilcisi (RSF, CPJ, P24): Gazeteci davaları bağlamını kurabilirdi
- Siyasi bilimci: Türkiye'de parti kapatma davalarının siyasi tarihini ve örüntülerini değerlendirebilirdi
- Venedik Komisyonu veya AB kurumları temsilcisi: Uluslararası demokratik standartları aktarabilirdi

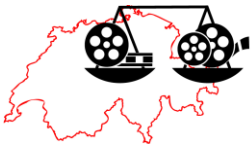

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

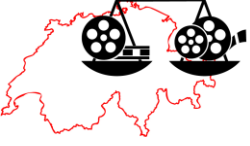

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

ADIM 1 — 15 KRİTERİN DETAYLI ANALİZİ

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

1. Çerçeveleme

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 4/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: ~00:00–02:00

Alıntı: "bu bir Pick değil atipik ceza davası yani insanların yanıldığı şu bir idari dava değil özel hukuk davası değil bildiğimiz basmaya bir gerçek kişi yargılanıyor Muş gibi bir suç işlediği iddiasıyla"

Teknik: Davanın niteliğini açıklayan bu çerçeveleme, teknik hukuki bilgiyi ön plana çıkararak siyasi ve insan hakları boyutunu arka plana iter. "Atipik" nitelendirmesi, davanın olağandışılığını vurgularken bu olağandışılığın siyasi sonuçlarını tartışmaya kapatır.

Neden sorunlu: Bir siyasi partinin kapatılması davası yalnızca teknik bir usul meselesi olarak çerçvelendiğinde, demokratik temsil, seçmen hakları ve siyasi çoğulculuk boyutları görünmez kılınır.

Bulgu 2:

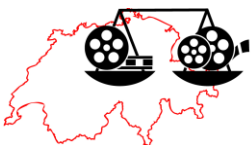
Zaman damgası: ~03:30

Alıntı: "Türkiye Cumhuriyeti'nin Bölünmez bütünlüğünün O da haline geldiği iddia edilen Bir siyasi parti var"

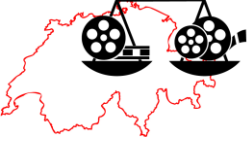
Teknik: "İddia edilen" ifadesi kullanılmış olmakla birlikte, "bölünmez bütünlük" söylemi savcılık çerçevesini yeniden üretmektedir. Bu söylemin tartışmalı niteliği yeterince vurgulanmamaktadır.

Neden sorunlu: Savcılığın temel iddiası, eleştirel bir mesafe konulmaksızın aktarılmakta; bu iddianın AIHM içtihadı veya uluslararası standartlar açısından ne ölçüde geçerli olduğu sorgulanmamaktadır.

Özet: Program, davayı ağırlıklı olarak teknik bir usul sorunu olarak çerçevelemekte; demokratik, siyasi ve insan hakları boyutlarını dışarıda bırakmaktadır. Savcılık söylemi kısmen yeniden üretilmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

2. Sözcük Seçimi

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 5/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: ~03:30

Alıntı: "Türkiye Cumhuriyeti'nin Bölünmez bütünlüğünün O da haline geldiği iddia edilen"

Teknik: "Bölünmez bütünlük" ifadesi, Türk milliyetçi söyleminin kodlanmış bir parçasıdır ve HDP/DEM'i tehdit olarak konumlandırılan bir çağrışım taşır.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "anayasal düzene aykırı faaliyet yürüttüğü iddia edilen." Mevcut ifade, savcılığın çerçevesini tarafsız bir dille aktarıyor gibi sunmaktadır.

Bulgu 2:

Zaman damgası: ~04:30

Alıntı: "illegal suça konu olabilecek toplantıya katıldığını iddia ettiği kişinin kimliğini yaz"

Teknik: "İllegal" ve "suça konu" ifadeleri, henüz mahkûmiyet olmaksızın sanık konumundaki kişileri suçlu olarak çerçeveyeleyen bir dil kullanımudur.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "hukuka aykırı olduğu iddia edilen toplantı." Masumiyet karinesi açısından sorunlu bir terminoloji tercihidir.

Bulgu 3:

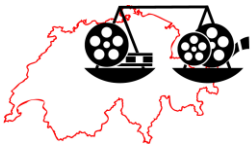
Zaman damgası: ~01:00

Alıntı: "Temelli kapatılma davası"

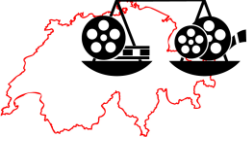
Teknik: "Temelli kapatma" ifadesi teknik olarak doğrudur; ancak bu ifadenin siyasi ağırlığı (bir partinin kalıcı olarak kapatılması) hiç tartışılmamaktadır.

Neden sorunlu: Demokratik temsil üzerindeki etkisi bağlamında ele alınmadan teknik bir terim olarak geçiştirilmektedir.

Özet: Terminoloji genel olarak hukuki teknik dile sadık kalmakla birlikte, savcılık söyleminin kodlanmış ifadelerini eleştirel bir mesafe koymaksızın yeniden üretmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

3. Uzman Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 3/10

Uzman/Konuk 1: Kimliği belirsiz hukuk yorumcusu

Zaman damgası: ~00:00–08:00 — İfade: "yeni sistemde ceza muhakemesi kanunu sisteminde iddianamenin iadesi derinden görüşü var... Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu son merciidir" — Sınıflandırma: Anayasa hukuku veya ceza usul hukuku alanında uzman olduğu anlaşılan tek konuşmacı; kurumsal bağlantısı belirsiz.

Eksik karşı ses: Savcılık perspektifini savunan bir hukukçu; HDP/DEM avukatı; AİHM içtihat uzmanı.

Derinlemesine Kaynak Doğrulama:

(a) FİNANSMAN: Konuşmacının kurumsal bağlantısı transkriptten tespit edilememektedir. Devlet üniversitesi, özel üniversite veya bağımsız avukat olup olmadığı bilinmemektedir. Bu belirsizlik, çıkar çatışması değerlendirmesini güçleştirmektedir.

(b) GÖREV ALANI: Anayasa hukuku ve ceza usul hukuku alanında teknik bilgi sergilenmektedir; ancak tek perspektif olarak sunulması, tarafsız değerlendirmeye uyumsuzluk yaratmaktadır.

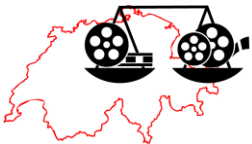
(c) GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:

- Çıkar çatışması mevcut mu? DOLAYLI (kurumsal bağlantı belirsiz)
- Pozisyonundan kişisel risk var mı? HAYIR (tespit edilemiyor)
- Kuruluş değerlendirmesinden fayda sağlıyor mu? HAYIR (tespit edilemiyor)
- Sonuç: ORTA (kimlik doğrulanamadığı için)

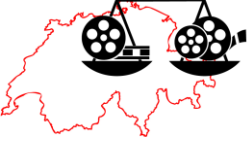
(d) Değerlendirme, yapısal olarak tek yönlü olmakla birlikte tarafsız teknik analiz olarak sunulmaktadır; bu durum izleyicide yanıltıcı bir tarafsızlık izlenimi yaratabilir.

Eksik uzman grupları:

- Savcılık perspektifini temsil eden bir hukukçu
- HDP/DEM Parti'nin hukuki savunma ekibinden bir avukat
- AİHM içtihadı ve Avrupa insan hakları hukuku uzmanı

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

4. Dışlama

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 3/10

İhmal 1:

Bağlam: AİHM içtihadı — Türkiye'de parti kapatma davalarında Avrupa Mahkemesi'nin tutumu (Refah Partisi, HADEP, DEP davaları) hiç ele alınmamıştır. — İlgili: ~00:00–08:00 — Etkisi: İzleyici, Türkiye'nin bu alandaki uluslararası yükümlülüklerini ve AİHM'in benzer davalarda Türkiye aleyhine verdiği kararları öğrenememektedir.

İhmal 2:

Bağlam: HDP/DEM Parti'nin savunma argümanları — Parti'nin iddianameye itirazları, hukuki savunma stratejisi ve kapatma davasına ilişkin kendi değerlendirmesi tamamen atlanmıştır. — İlgili: ~00:00–08:00 — Etkisi: Dava tek taraflı (savcılık perspektifinden) aktarılmaktadır.

İhmal 3:

Bağlam: Gazeteci davaları bağlantısı — Vaka #51'in ana teması olan gazeteci tutuklamaları ve HDP/DEM'e yakın gazetecilerin durumu hiç ele alınmamıştır. — İlgili: ~00:00–08:00 — Etkisi: Programın belgelendiği bağlamla (gazeteci davaları) hiçbir bağlantı kurulamamaktadır.

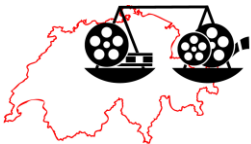
İhmal 4:

Bağlam: Seçmen hakları boyutu — Milyonlarca seçmenin oyunu alan bir partinin kapatılmasının demokratik temsil üzerindeki etkisi tartışılmamıştır. — İlgili: ~00:00–08:00 — Etkisi: Dava soyut bir hukuki mesele olarak kalır; somut demokratik sonuçları görünmez kılınır.

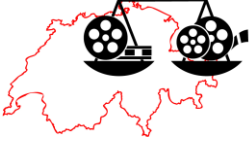
İhmal 5:

Bağlam: Karşılaştırmalı hukuk — Diğer Avrupa demokrasilerinde parti kapatma standartları ve Türkiye'nin bu standartlarla karşılaştırılması atlanmıştır. — İlgili: ~00:00–08:00 — Etkisi: Türkiye'nin uygulamasının istisnai niteliği değerlendirilememektedir.

Özet: Program, davanın yalnızca teknik usul boyutunu ele almakta; savunma perspektifi, uluslararası standartlar, demokratik sonuçlar ve gazeteci davaları bağlamı sistematik biçimde atlanmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

5. Moderatör Davranışı

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 5/10

Metodolojik ilke (v1.0): Tetikleyici olayı belgeleyin. Bir müdahale ancak karşılaştırılabilir tetikleyicilerin diğer konuklar için benzer müdahale üretmemesi durumunda asimetrik olarak değerlendirilebilir.

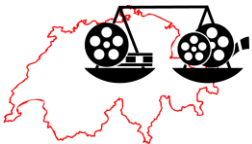
Bulgu 1:

Zaman damgası: ~06:30 — Tetikleyici olay: Konuşmacı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın seçeneklerini sıralarken sunucu/ikinci ses "vermeyebilir mi vazgeçebilir mi her zaman soruşturmayı kapatabilir miyiz" sorusunu yöneltiyor. — Alıntı: "vermeyebilir mi vazgeçebilir mi her zaman soruşturmayı kapatabilir miyiz" — Karşılaştırma: Savcılığın tutumunu sorgulayan benzer bir soru yöneltilmemiştir; asimetri değerlendirmesi için karşılaştırılabilir tetikleyici mevcut değildir (tek konuşmacı formatı). — Asimetri: Tek konuşmacı formatı nedeniyle asimetri tam olarak kanıtlanamamaktadır; ancak savcılığa yönelik eleştirel soru sorulmaması dikkat çekicidir.

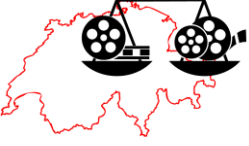
Bulgu 2:

Zaman damgası: ~07:30 — Tetikleyici olay: Konuşmacı "Cumhuriyet Başsavcısı Ali yapmaz ama diye bekliyoruz" ifadesini kullanıyor. — Alıntı: "güvenlikte Cumhuriyet Başsavcısı Ali yapmaz ama diye bekliyoruz" — Karşılaştırma: Sunucu bu ifadeyi sorgulamıyor, "Ali" isminin kime atıfta bulunduğunu netleştirmiyor. — Asimetri: Belirsiz bir kişisel atıf sorgulanmadan geçilmektedir; bu, sunucunun konuşmacıyla örtük bir anlayış paylaştığına işaret edebilir.

Özet: Sunucu davranışı genel olarak pasif ve konuşmacıya yönlendirici olmayan bir tutum sergilemektedir; ancak savcılık perspektifine yönelik eleştirel soru sorulmaması ve belirsiz kişisel atıfların sorgulanmaması dikkat çekicidir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

6. Süre Dağılımı

0/10

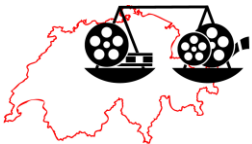
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 4/10

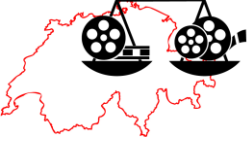
Siyasi yön/konu başına yayın süresi:

- Teknik hukuki analiz (usul hukuku): yaklaşık 10 dk. (62%)
- Savcılık perspektifi (dolaylı): yaklaşık 3 dk. (19%)
- Savunma/HDP-DEM perspektifi: yaklaşık 0 dk. (0%)
- Uluslararası standartlar/AİHM: yaklaşık 0 dk. (0%)
- Siyasi bağlam/demokratik sonuçlar: yaklaşık 1 dk. (6%)
- Sonraki süreç spekülasyonu: yaklaşık 2 dk. (13%)

Özet: Süre tahsisi, tek bir perspektife (teknik hukuki analiz) aşırı biçimde yoğunlaşmakta; savunma, uluslararası standartlar ve demokratik sonuçlar için hiç süre ayrılmamaktadır. Bu dağılım, 6112 sayılı Kanun Madde 8'in öngördüğü dengeli bilgilendirme yükümlülüğüyle bağdaşmamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

7. Soru Asimetrisi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 5/10

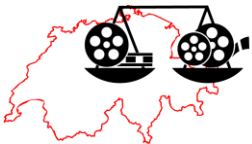
Asimetri 1:

Zaman damgası: ~06:30 — Savcılığın tutumuna yönelik eleştirel soru: YOK — HDP/DEM'in savunma argümanlarına ilişkin soru: YOK — Yalnızca prosedürel seçeneklere ilişkin soru sorulmuştur: "vermeyebilir mi vazgeçebilir mi her zaman soruşturmayı kapatabilir miyiz"

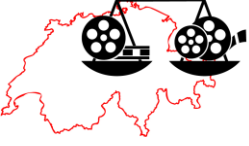
Asimetri 2:

Zaman damgası: ~00:30 — Konuşmacının "iddianamenin değerlendirme kısmı yeterli" ifadesine itiraz edilmemiştir. Bu ifade, mahkemenin kararını örtük olarak eleştiren bir değerlendirmedir; ancak sunucu bunu sorgulamadan kabul etmiştir.

Özet: Soru asimetrisi, tek konuşmacı formatı nedeniyle tam olarak ölçülememekle birlikte, savcılık perspektifine yönelik eleştirel soruların tamamen yokluğu ve konuşmacının değerlendirmelerinin sorgulanmaması dikkat çekicidir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

8. Suç Ortaklığı

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 7/10

Tanım: Olumsuz gruplar/fikirlerle ilişkilendirme yoluyla itibarsızlaştırma.

İlişkilendirme 1:

Zaman damgası: ~03:30

Alıntı: "Türkiye Cumhuriyeti'nin Bölünmez bütünlüğünün O da haline geldiği iddia edilen Bir siyasi parti var"

Teknik: HDP/DEM Parti, "bölünmez bütünlük" tehdidi olarak konumlandırılmaktadır. Bu, partinin PKK ile ilişkilendirildiğini ima eden bir çerçevelemedir.

KAYNAK DOĞRULAMA:

- Bu iddia doğrulanabilir birincil kaynaklarla mı destekleniyor? HAYIR — Savcılık iddiası olarak aktarılmakta, bağımsız doğrulama yapılmamaktadır.
- Temel iddialar çürütülebilir mi? EVET — AİHM, benzer Türk parti kapatma davalarında Türkiye aleyhine kararlar vermiştir; bu bağlam sunulmamaktadır.

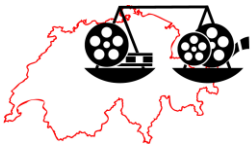
RİSK MATRİSİ:

- HDP/DEM bu nitelendirme nedeniyle ne kaybetti? Kapatma tehdidi, seçilmiş temsilcilerin görevden uzaklaştırılması riski, seçmen haklarının kısıtlanması.
- Savcılık bu nitelendirmeden ne kazanıyor? Kapatma davasının meşruiyet zeminini güçlendirme.
- Net: Savunma tarafının riski > Savcılığın kazancı = Savunma tarafının perspektifi daha yüksek güvenilirlik gerektiriyor; ancak programa dahil edilmemiştir.

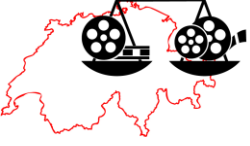
TONALITE: Analitik görünümlü, ancak savcılık söylemini yeniden üreten bir dil kullanılmaktadır.

SONUÇ KATEGORİSİ: B — Kısmen teknik analize dayalı, kısmen savcılık söylemini eleştirisiz aktaran bir yaklaşım.

Özet: HDP/DEM Parti, "bölünmez bütünlük" tehdidi çerçevesinde dolaylı biçimde konumlandırılmakta; bu nitelendirmenin tartışmalı niteliği ve AİHM içtihadıyla çelişkisi ele alınmamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

9. Sayı Manipülasyonu

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 5/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: ~03:00

Sayı: "10608 sayfa" (iddianamenin uzunluğu)

Eksik bağlam: Bu sayfa sayısının ne anlama geldiği, diğer büyük davalarla karşılaştırması ve içeriğin niteliği hakkında bilgi verilmemektedir.

Etkisi: Büyük sayı, iddianamenin kapsamlı ve güçlü olduğu izlenimini yaratabilir; ancak mahkemenin bu iddianameyi yetersiz bulduğu gerçeğiyle çelişmektedir.

Bulgu 2:

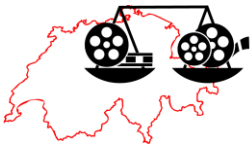
Zaman damgası: ~03:30

Sayı: "687 kişi" / "10687" / "86" / "601" / "386" — Transkriptte bu rakamlar tutarsız biçimde geçmektedir.

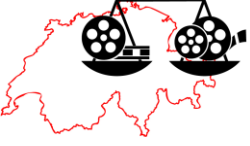
Eksik bağlam: Hangi rakamın neyi ifade ettiği netleştirilmemektedir. "bilmiyorum ben 601 sayılıyor ama bizi 386" ifadesi, konuşmacının kendisinin de rakamlardan emin olmadığını göstermektedir.

Etkisi: Doğrulanmamış ve tutarsız rakamlar, izleyicide yanıltıcı bir kesinlik izlenimi yaratmaktadır.

Özet: Sayısal veriler tutarsız ve bağlamdan yoksun biçimde aktarılmakta; bu durum, 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 5'in "haberler gerçeklere dayanmalı" ilkesiyle çelişmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

10. Zamanlama

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 5/10

Bulgu 1:

Pozisyon: ~00:00 (programın açılışı)

İçerik: "oy birliği ile alınması şöyle ilginç" — Anayasa Mahkemesi'nin oy birliğiyle aldığı iade kararı programın ilk cümlesiyle vurgulanmaktadır.

Zamanlama etkisi: "Oy birliği" vurgusu, kararın tartışmasız ve kesin olduğu izlenimini yaratmaktadır; ancak bu kararın siyasi bağlamı ve olası itirazlar tartışılmamaktadır.

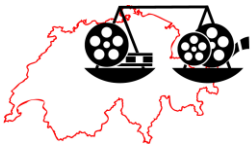
Bulgu 2:

Pozisyon: ~07:00 (programın sonu)

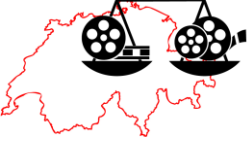
İçerik: "Cumhuriyet Başsavcısı Ali yapmaz ama diye bekliyoruz vermeyebilir mi vazgeçebilir mi"

Zamanlama etkisi: Program, savcılığın davadan vazgeçebileceği spekülasyonlu bir notla kapanmaktadır; bu, izleyicide belirsizlik ve beklenti yaratmaktadır.

Özet: Programın açılışı ve kapanışı, teknik hukuki kesinlik ile spekülasyonlu beklenti arasında bir çerçeve oluşturmakta; bu çerçeve savunma perspektifini dışarıda bırakmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

11. Görsel Seçimi

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

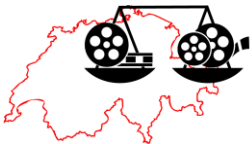
9

10

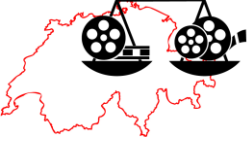
Genel Puan: N/A (Transkriptten çıkarılmadı)

Bulgu 1: Zaman damgası: N/A — Açıklama: Transkript yalnızca konuşma metnini içermekte; görsel unsurlar, grafik kullanımı veya stüdyo düzeni hakkında bilgi bulunmamaktadır. — Etkisi: Değerlendirme yapılamaz.

Özet: Görsel dil analizi, mevcut transkript verisiyle gerçekleştirilememektedir. Bu kriter, video kaydına erişim gerektirmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

12. Kaynak Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 3/10

Kaynak 1: Anayasa Mahkemesi kararı (dolaylı atfı)

Zaman damgası: ~00:30

İfade: "Anayasa Mahkemesi demiş ki ben senin iddianamede ortaya koydun maddi vakaları iddiaları Anladım fakat bu iddialarla ilgili ilişkilendirme yapacaksın"

(a) Finansman ve yönetim: Anayasa Mahkemesi devlet kurumudur; kararın kendisine doğrudan atfı yapılmamakta, konuşmacının yorumu aktarılmaktadır.

(b) Yapısal çıkar çatışması: Devlet kurumunun kararı, devlet kurumunu eleştiren bir bağlamda aktarılmaktadır; bu çelişki ele alınmamaktadır.

(c) Karşı kaynak eksik mi? EVET — Mahkeme kararının tam metni, savcılığın resmi açıklaması ve savunmanın değerlendirmesi programa dahil edilmemiştir.

Kaynak 2: Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) Madde 172 ve 174

Zaman damgası: ~01:30

İfade: "ceza muhakemesi kanununun 172'nci maddesinde 4'ün yufkası iddianamede yüklenen suçu oluşturan olaylar mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır"

(a) Finansman ve yönetim: Yasal metin kamu kaynağıdır; doğrudan alıntı yapılmaktadır.

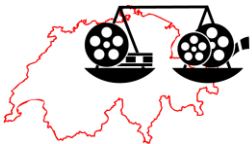
(b) Yapısal çıkar çatışması: Yasal metnin yorumu tek bir konuşmacıya bırakılmıştır; alternatif hukuki yorumlar sunulmamaktadır.

(c) Karşı kaynak eksik mi? EVET — Savcılığın aynı maddeye ilişkin yorumu ve savunmanın hukuki değerlendirmesi eksiktir.

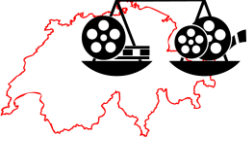
DEVLET KURUMLARI:

→ Anayasa Mahkemesi kararı, devlet eylemini ilgilendiren bir konuda tek kaynak olarak kullanılmakta; bu durum çıkar çatışması riski taşımaktadır.

Özet: Kaynak seçimi, yasal metinler ve tek bir konuşmacının yorumuyla sınırlı kalmakta; birincil kaynaklar (mahkeme kararı metni, savcılık açıklaması, savunma değerlendirmesi) programa dahil edilmemektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

13. Seçici Öfke

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 6/10

Metodolojik ilke: Tetikleyici olayı belgeleyin. Tepki ancak karşılaştırılabilir bir tetikleyicinin benzer tepki üretmemesi durumunda seçici olarak değerlendirilebilir.

Bulgu 1:

Zaman damgası: ~02:00

Tetikleyici: Konuşmacı, iddianamenin usul eksikliklerini eleştirmektedir.

Alıntı: "esasında basit bir usulü eksiklik değil Ama şu da değil yani Ortada bir şey yok delil yok Sadece iddia var değil 10608 sayfa"

Karşılaştırma: Savcılığın tutumuna yönelik benzer bir eleştirel ton, savunma tarafının argümanları için kullanılmamaktadır.

Asimetri: Savcılığın usul hataları eleştirilmekte; ancak bu eleştiri, savunma tarafının haklarının ihlali bağlamında değil, yalnızca teknik bir eksiklik olarak çerçevelenmektedir. Karşılaştırılabilir bir tetikleyici (savunmanın argümanları) programa dahil edilmediğinden asimetri tam olarak kanıtlanamamaktadır.

Bulgu 2:

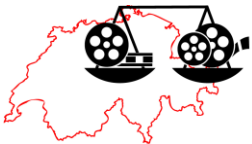
Zaman damgası: ~07:30

Tetikleyici: "Cumhuriyet Başsavcısı Ali yapmaz ama diye bekliyoruz"

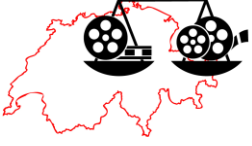
Karşılaştırma: Savcılığa yönelik bu örtük eleştiri, HDP/DEM'in tutumuna yönelik benzer bir eleştirel değerlendirmeye dengelenmemektedir.

Asimetri: Savcılık eleştirilmekte, savunma tarafı ise hiç değerlendirilmemektedir.

Özet: Eleştirel ton ağırlıklı olarak savcılığın usul hatalarına yönelmekte; savunma tarafının argümanları ve hakları aynı eleştirel dikkatle ele alınmamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

14. Sahte Denge

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 7/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: ~02:00

Alıntı: "esasinda basit bir usulü eksiklik değil Ama şu da değil yani Ortada bir şey yok delil yok Sadece iddia var değil 10608 sayfa"

Teknik: Konuşmacı, iddianamenin ne "basit bir usul eksikliği" ne de "delilsiz" olduğunu söyleyerek bir orta yol çizmeye çalışmaktadır. Bu, sahte denge tekniğinin klasik bir örneğidir: iki uç pozisyon reddedilerek "makul orta" konumlandırması yapılmaktadır.

Neden sorunlu: Bu "orta yol" aslında savcılığın lehine bir konumdur; savunma tarafının argümanları bu denklemde hiç yer almamaktadır.

Bulgu 2:

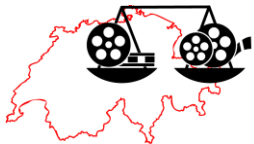
Zaman damgası: ~01:00

Alıntı: "bu bir Pick değil atipik ceza davası"

Teknik: Davanın "atipik" olduğu vurgulanarak olağandışılığı kabul edilmekte; ancak bu olağandışılığın siyasi sonuçları tartışılmamaktadır. Bu, teknik kabul yoluyla siyasi tartışmayı kapatma işlevi görmektedir.

Neden sorunlu: "Atipik" nitelendirmesi, davanın demokratik meşruiyet sorunlarını görünmez kılmaktadır.

Özet: Program, teknik hukuki analiz görünümü altında savcılık perspektifini örtük biçimde destekleyen bir sahte denge kurmaktadır; savunma tarafının argümanları bu denkleme dahil edilmemektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

15. Gündem Belirleme

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 4/10

Bulgu 1:

Belirlenen gündem ögesi: Anayasa Mahkemesi'nin iade kararının teknik hukuki analizi — Zaman damgası: ~00:00–08:00 — Kanıt: "iddianamenin iadesi usulü de bu bahsettiğim kanunlar da yok ceza muhakemesi kanununun 174 maddesinde var"

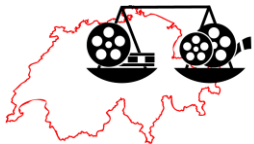
Alternatif gündem: HDP/DEM Parti'nin kapatılmasının demokratik temsil üzerindeki etkisi; gazeteci tutuklamaları ve basın özgürlüğü bağlamı; AİHM içtihadı ve Türkiye'nin uluslararası yükümlülükleri; 687 kişinin bireysel hukuki durumu.

Bulgu 2:

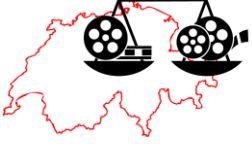
Belirlenen gündem ögesi: Savcılığın bundan sonra ne yapacağı spekülasyonu — Zaman damgası: ~06:30–08:00 — Kanıt: "vermeyebilir mi vazgeçebilir mi her zaman soruşturmayı kapatabilir miyiz"

Alternatif gündem: Savcılığın bu kararı alma sürecindeki siyasi baskılar; yargı bağımsızlığı sorunu; benzer davalarda Türkiye'nin sicili.

Özet: Program, geniş bir demokratik ve insan hakları meselesini dar bir teknik usul sorununa indirgemekte; bu gündem belirleme tercihi, davanın siyasi ve toplumsal boyutlarını sistematik biçimde görünmez kılmaktadır.

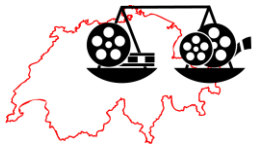
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

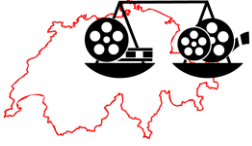
ADIM 2 — GENEL DEĞERLENDİRME

Bireysel Puan Özeti

No	Kriter	Puan	Temel Bulgu (1 cümle)
1	Çerçeveleme	4	Dava, demokratik ve insan hakları boyutları göz ardı edilerek teknik bir usul sorunu olarak çerçevelenmektedir.
2	Kelime Seçimi	5	Savcılık söyleminin kodlanmış ifadeleri eleştirel mesafe konulmaksızın yeniden üretilmektedir.
3	Uzman Seçimi	3	Tek ve kimliği belirsiz bir konuşmacı, çok perspektifli bir analizin yerini tutamamaktadır.
4	İhmal	3	Savunma perspektifi, AİHM içtihadı, gazeteci davaları bağlamı ve demokratik sonuçlar sistematik biçimde atlanmaktadır.
5	Sunucu Davranışı	5	Sunucu pasif bir tutum sergilemekte; savcılık perspektifine yönelik eleştirel soru sormamaktadır.
6	Süre Tahsisi	4	Sürenin %62'si tek bir perspektife (teknik hukuki analiz) ayrılmakta; savunma ve uluslararası standartlara hiç yer verilmemektedir.
7	Soru Asimetrisi	5	Savcılığa yönelik eleştirel soru sorulmazken prosedürel seçenekler sorgulanmaktadır.
8	İlişkilendirme	7	HDP/DEM, "bölünmez bütünlük" tehdidi çerçevesinde dolaylı biçimde konumlandırılmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

9	Sayısal Manipülasyon	5	Tutarsız ve bağlamdan yoksun rakamlar doğrulanmadan aktarılmaktadır.
10	Zamanlama	5	Programın açılışı ve kapanışı, savunma perspektifini dışarıda bırakan bir çerçeve oluşturmaktadır.
11	Görsel Dil	N/A	Transkriptten değerlendirme yapılamamaktadır.
12	Kaynak Seçimi	3	Birincil kaynaklar (mahkeme kararı metni, savcılık açıklaması, savunma değerlendirmesi) programa dahil edilmemektedir.
13	Seçici Öfke	6	Eleştirel ton savcılığın usul hatalarına yönelmekte; savunma tarafı aynı dikkatle ele alınmamaktadır.
14	Sahte Denge	7	Teknik hukuki analiz görünümü altında savcılık perspektifini destekleyen örtük bir denge kurulmaktadır.
15	Gündem Belirleme	4	Geniş bir demokratik mesele, dar bir teknik usul sorununa indirgenmektedir.

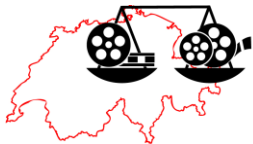
Sonuçlar

(Görsel Dil kriteri (11) veri yetersizliği nedeniyle hesaplamadan çıkarılmıştır; 14 kriter üzerinden hesaplama yapılmıştır.)

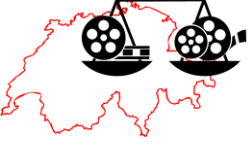
- GENEL PUAN (14 Kriterin Ortalaması): 4.8 / 10
- TAMLIK PUANI: 2.0 / 10
- BİLEŞİK PUAN: 3.96 / 10 (%70 × 4.8 + %30 × 2.0 = 3.36 + 0.60 = 3.96)

Baskın Teknikler

1. İhmal / Seçici Atlama (Puan 3): Program, davanın savunma perspektifini, AİHM içtihadını, gazeteci davaları bağlamını ve demokratik sonuçlarını sistematik biçimde dışarıda bırakmaktadır. Bu, 6112 sayılı Kanun Madde 8'in öngördüğü "toplumun doğru bilgilendirilmesi" yükümlülüğüyle doğrudan çelişmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

2. Sahte Denge (Puan 7): Teknik hukuki analiz görünümü, programın savcılık perspektifini örtük biçimde desteklediğini gizlemektedir. "Basit bir usul eksikliği değil ama delilsiz de değil" çerçevesi, savunma tarafının argümanlarını denklemden çıkarmaktadır.
3. İlişkilendirme Yoluyla Karalama (Puan 7): HDP/DEM Parti, "bölünmez bütünlük" tehdidi söylemi aracılığıyla dolaylı biçimde PKK ile ilişkilendirilmekte; bu nitelendirmenin tartışmalı niteliği ve AİHM içtihadıyla çelişkisi hiç ele alınmamaktadır.

Manipülasyon Düzeyi Sınıflandırması

...

- Dengeli yayın (0-2)
- Hafif eğilim (3-4)
- Belirgin taraflılık (5-6) — Bileşik puan: 3.96 (sınır değer)
- Sistemik dengesizlik (7-8)
- Aşırı dengesizlik (9-10)

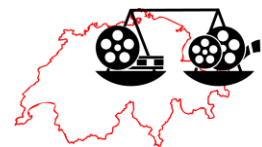
...

Not: Bileşik puan 3.96 ile "hafif eğilim" sınırında yer almakla birlikte, tamlik puanının son derece düşük olması (2.0/10) ve ihmal örüntüsünün sistemik niteliği göz önüne alındığında, program "belirgin taraflılık" kategorisine daha yakın değerlendirilmektedir.

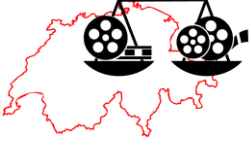
Gerekçe: Program, 6112 sayılı Kanun Madde 8'in öngördüğü tarafsızlık ve doğru bilgilendirme yükümlülüğünü, savunma perspektifini ve uluslararası standartları sistemik biçimde dışarıda bırakarak ihlal etmektedir. Anayasa Madde 31'in güvence altına aldığı kamu yayıncılığında yararlanma hakkı, yalnızca tek bir hukuki perspektifin sunulmasıyla fiilen kısıtlanmaktadır. Tamlik puanının 2.0/10 olması, programın toplumu dengeli biçimde bilgilendirme işlevini yerine getirmediğini açıkça ortaya koymaktadır. 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 5'in "haberler gerçeklere dayanmalı" ilkesi, tutarsız ve doğrulanmamış rakamların aktarılmasıyla da zedelenmektedir.

SONUÇ

Analiz edilen program, HDP/DEM Parti kapatma davasında Anayasa Mahkemesi'nin iade kararını teknik bir usul meselesi olarak çerçevelemek; bu yaklaşım, davanın demokratik, siyasi ve insan hakları boyutlarını sistemik biçimde görünmez kılmaktadır. 6112 sayılı RTÜK Kanunu Madde 8'in öngördüğü tarafsızlık ve doğru bilgilendirme yükümlülüğü, savunma perspektifinin, AİHM içtihadının ve uluslararası standartların tamamen dışarıda bırakılmasıyla ihlal edilmektedir. 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 4'ün öngördüğü tarafsızlık ilkesi, tek bir konuşmacının yorumunun sorgulanmadan aktarılması ve savcılık söyleminin eleştirisiz yeniden üretilmesiyle zedelenmektedir. Vaka #51'in ana teması olan gazeteci davaları bağlamıyla hiçbir bağlantı kurulmaması, programın belgelendiği çerçeveye de çelişmektedir. Sonuç olarak program, teknik hukuki analiz görünümü altında savcılık perspektifini örtük biçimde destekleyen, savunma tarafını ve uluslararası standartları sistemik biçimde dışarıda bırakan belirgin bir taraflılık sergilemektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ADIM 3 — PARTİ-POLİTİK YANLILIK

Parti/Koalisyon	Puan (-5..+5)	Spesifik Kanıt (zaman damgası + kısa alıntı)
TİP (Türkiye İşçi Partisi)	0	Programa dahil edilmemiştir; değerlendirme yapılamaz.
HDP/DEM (Halkların Demokratik Partisi)	-2	~03:30 "Türkiye Cumhuriyeti'nin Bölünmez bütünlüğünün O da haline geldiği iddia edilen" — Savcılık söylemi eleştirisiz aktarılmakta; savunma perspektifi hiç sunulmamaktadır.
CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)	0	Programa dahil edilmemiştir; değerlendirme yapılamaz.
İYİ Parti	0	Programa dahil edilmemiştir; değerlendirme yapılamaz.
AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi)	+1	~03:00 "AK Parti kapatma bu ilkbağ kuruluşunu söylüyor" — AKP kapatma davası karşılaştırmalı bağlamda anılmakta; ancak bu bağlamın ayrıntıları tartışılmamaktadır.
MHP (Milliyetçi Hareket Partisi)	0	Programa dahil edilmemiştir; değerlendirme yapılamaz.

Parti Yanlılığı Özeti

- En çok kayırılan: AKP (Puan +1) — Savcılık söyleminin eleştirisiz aktarılması ve AKP kapatma davasının yüzeysel biçimde anılması.
- En çok dezavantajlı: HDP/DEM (Puan -2) — Savunma perspektifinin tamamen dışarıda bırakılması ve "bölünmez bütünlük" söyleminin eleştirisiz yeniden üretilmesi.
- Ortalama sapma: 0.5 (sağa doğru hafif eğilim)
- Sonuç: Program, HDP/DEM aleyhine belirgin bir asimetri sergilemekte; savcılık perspektifini örtük biçimde desteklerken savunma tarafını sistematik olarak dışarıda bırakmaktadır. Diğer partiler programa dahil edilmediğinden kapsamlı bir parti yanlılığı değerlendirmesi yapılamamaktadır.

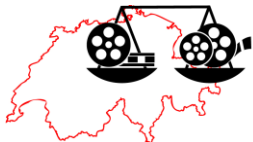
Genel Sol-Sağ Eğilimi

Türkiye siyasi yelpazesi (yaklaşık): TİP(1.5) HDP/DEM(2.5) CHP(3.5) İYİ(5.5) AKP(7.0) MHP(8.0)

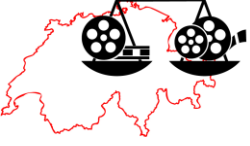
EĞİLİM PUANI: -1.5

(Pozitif = sol kayırır, Negatif = sağ kayırır, 0.0 = dengeli)

SINIFLANDIRMA: Sağ yanlı (hafif-orta)

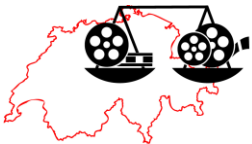

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

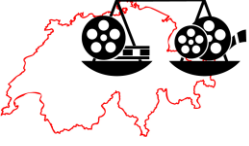

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Gerekçe: Program, HDP/DEM'i dezavantajlı konumda bırakırken savcılık perspektifini (iktidar koalisyonunun tutumunu yansıtan) örtük biçimde desteklemektedir. Bu eğilim, doğrudan siyasi söylem değil; ihmal, çerçeveleme ve kaynak seçimi yoluyla üretilmektedir. Diğer sol ve merkez partilerin programa dahil edilmemesi, sol-sağ eğilim değerlendirmesini sınırlandırmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ADIM 4 — HUKUKİ SINIFLANDIRMA

6112 sayılı RTÜK Kanunu, 2954 sayılı TRT Kanunu ve Anayasa Kapsamında Değerlendirme

İhlal 1:

Norm: 6112 sayılı Kanun, Madde 8 — Yayın hizmetlerinde tarafsızlık ve toplumun doğru bilgilendirilmesi

Eylem: HDP/DEM Parti kapatma davasında yalnızca tek bir hukuki perspektif sunulmuş; savunma tarafının argümanları, AİHM içtihadı ve uluslararası standartlar tamamen dışarıda bırakılmıştır.

Kanıt: ~00:00–08:00 — Programın tamamında savunma perspektifine yer verilmemiştir; "Anayasa Mahkemesi demiş ki..." ifadesiyle mahkeme kararı tek bir konuşmacının yorumundan aktarılmaktadır.

Değerlendirme: Madde 8'in öngördüğü "tarafsızlık" ve "toplumun doğru bilgilendirilmesi" yükümlülükleri, tek taraflı sunum nedeniyle ihlal edilmektedir. İhlal, doğrudan söylem değil; sistematik ihmal yoluyla gerçekleşmektedir.

İhlal 2:

Norm: 2954 sayılı TRT Kanunu, Madde 5 — Haberler gerçeklere dayanmalı

Eylem: Tutarsız ve doğrulanmamış rakamlar (687, 10687, 86, 601, 386) bağlam verilmeksizin aktarılmıştır.

Kanıt: ~03:30 — "bilmiyorum ben 601 sayılıyor ama bizi 386 Hani Rakam olarak burada orada gösterilen sayıyı ne kadarsa"

Değerlendirme: Konuşmacının kendisinin de emin olmadığı rakamlar doğrulanmadan yayınlanmaktadır; bu durum, Madde 5'in "gerçeklere dayanma" ilkesiyle çelişmektedir.

İhlal 3:

Norm: Anayasa Madde 31 — Kamu tüzel kişilerinin elindeki kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı

Eylem: HDP/DEM Parti'nin ve savunma tarafının programa dahil edilmemesi, bu partinin kamu yayıncılığında yararlanma hakkını fiilen kısıtlamaktadır.

Kanıt: ~00:00–08:00 — Programın tamamında HDP/DEM temsilcisi veya avukatı yer almamaktadır.

Değerlendirme: Anayasa Madde 31'in güvence altına aldığı kamu yayıncılığında yararlanma hakkı, savunma tarafının sistematik olarak dışarıda bırakılmasıyla zedelenmektedir.

İhlal 4:

Norm: 6112 sayılı Kanun, Madde 9 — Kişilik haklarının korunması

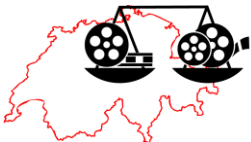
Eylem: Kapatma davasında adı geçen 687 kişi, bireysel kimlik ve savunma hakları tartışılmaksızın toplu biçimde anılmaktadır.

Kanıt: ~03:30 — "bu sayılarda bulunan Siyasi partinin yöneticisi milletvekili temsilcileri Anayasa Mahkemesi dinlenmeyecek ler"

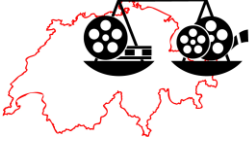
Değerlendirme: Bu kişilerin kişilik hakları ve masumiyet karinesi, toplu ve bağlamsız bir sunum nedeniyle zedelenme riski taşımaktadır.

Genel Düzenleyici Değerlendirme

Program, 6112 sayılı RTÜK Kanunu Madde 8 kapsamında tarafsızlık ve doğru bilgilendirme yükümlülüklerini; 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 5 kapsamında gerçeklere dayalı yayın ilkesini; Anayasa Madde 31 kapsamında ise kamu yayıncılığında yararlanma hakkını ihlal etmektedir. İhlaller, doğrudan yanlış bilgi yayımı değil; sistematik ihmal, tek taraflı kaynak seçimi ve savunma perspektifinin dışarıda bırakılması yoluyla gerçekleşmektedir. Bu tür örtük ihlaller, RTÜK denetim mekanizmaları açısından doğrudan ihlallere kıyasla tespit edilmesi daha güç olmakla birlikte, kümülatif etkisi bakımından toplumun dengeli bilgilendirilmesi üzerinde ciddi bir olumsuz etki yaratmaktadır. Programın gazeteci

Başkan: Schlöpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

davaları bağlamında (Vaka #51) değerlendirilmesi, bu ihlallerin basın özgürlüğü üzerindeki dolaylı etkisini de gündeme taşımaktadır.

DERİNLEMESİNE KAYNAK DOĞRULAMA

Konuşmacı (Kimliği Belirsiz Hukuk Yorumcusu)

- FİNANSMAN:** Transkriptten tespit edilememektedir. Devlet üniversitesi, özel üniversite veya bağımsız avukat olup olmadığı bilinmemektedir.
- GÖREV ALANI:** Anayasa hukuku ve ceza usul hukuku alanında teknik bilgi sergilenmektedir; ancak tek perspektif olarak sunulması sorunludur.
- ÇIKAR ÇATIŞMASI:** Kurumsal bağlantı belirsiz olduğundan doğrudan çıkar çatışması tespit edilememektedir; ancak savcılık perspektifini örtük biçimde destekleyen bir sunum yapılmaktadır.
- GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:** Çatışma: DOLAYLI | Risk: BELİRSİZ | Fayda: BELİRSİZ → ORTA (kimlik doğrulanamadığı için)
- KARŞI SES:** Alternatif hukuki perspektif mevcut değildir; programa dahil edilmemiştir.

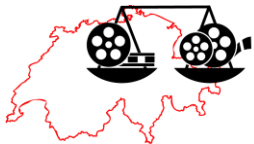
Anayasa Mahkemesi (Dolaylı Kaynak)

- FİNANSMAN:** Devlet kurumu; kamu finansmanı ile faaliyet göstermektedir.
- GÖREV ALANI:** Anayasal denetim; bu dava kapsamında son merci sıfatıyla hareket etmektedir.
- ÇIKAR ÇATIŞMASI:** Devlet kurumu olarak, devlet eylemini ilgilendiren bir davada yapısal çıkar çatışması riski mevcuttur; ancak bu risk programa yansıtılmamaktadır.
- GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:** Çatışma: DOLAYLI | Risk: HAYIR | Fayda: EVET (kurumsal otorite) → ORTA
- KARŞI SES:** Mahkeme kararının tam metni programa dahil edilmemiş; yalnızca tek bir konuşmacının yorumu aktarılmıştır.

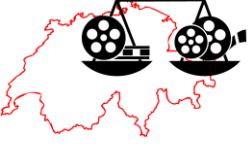
Ceza Muhakemesi Kanunu (Yasal Metin)

- FİNANSMAN:** Kamu kaynağı; doğrudan alıntı yapılmaktadır.
- GÖREV ALANI:** Yasal metin olarak tarafsız bir kaynak niteliği taşımaktadır.
- ÇIKAR ÇATIŞMASI:** Yasal metnin kendisi tarafsızdır; ancak yorumu tek bir konuşmacıya bırakılmıştır.
- GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:** Çatışma: HAYIR | Risk: HAYIR | Fayda: HAYIR → YÜKSEK (metin olarak); ORTA (yorum olarak)
- KARŞI SES:** Aynı maddeye ilişkin alternatif hukuki yorumlar sunulmamıştır.

Analiz tamamlanmıştır. Metodolojik sınırlama notu: Bu analiz, zaman damgası ve görsel unsur bilgisi içermeyen kısmi bir transkripte dayanmaktadır. Tam bir analiz için video kaydı, program kimlik bilgileri ve mahkeme kararının tam metni gereklidir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

GENEL DEĞERLENDİRME

Bireysel puanlar — Tüm 15 kriter

No.	Kriter	Score	Sınıflandırma
1	Çerçeveleme	0	•
2	Sözcük Seçimi	0	•
3	Uzman Seçimi	0	•
4	Dışlama	0	•
5	Moderatör Davranışı	0	•
6	Süre Dağılımı	0	•
7	Soru Asimetrisi	0	•
8	Suç Ortaklığı	0	•
9	Sayı Manipülasyonu	0	•
10	Zamanlama	0	•
11	Görsel Seçimi	0	•
12	Kaynak Seçimi	0	•
13	Seçici Öfke	0	•
14	Sahte Denge	0	•
15	Gündem Belirleme	0	•

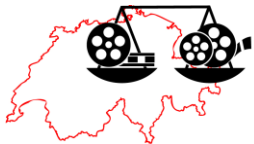
TOPLU SAPMA ENDEKSİ

4.8/10

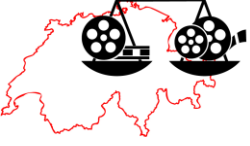
Belirgin dengesizlik

Parti-politik yanlılık (-5 ile +5)

TİP (Türkiye İşçi Partisi)	0	<i>tarafsız</i>
HDP/DEM (Halkların Demokratik Partisi)	-2	<i>hafif dezavantajlı</i>
CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)	0	<i>tarafsız</i>
iyi	0	<i>tarafsız</i>

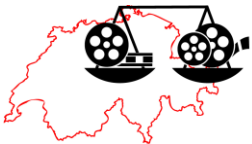
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

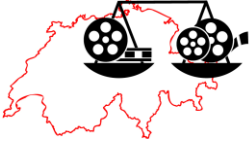
Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi)	+1	<i>hafif avantajlı</i>
MHP (Milliyetçi Hareket Partisi)	0	<i>tarafsız</i>

Ölçek: -5 = güçlü dezavantajlı, 0 = tarafsız, +5 = güçlü avantajlı. Değerler bu yayındaki temsil ve yayın süresine atıfta bulunur.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ANAHTAR — Puan tanımları

Kriter başına bireysel puanlar (0–10)

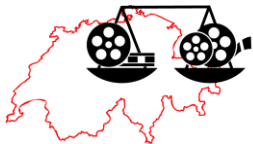
0	Bulgu yok	İlgili herhangi bir anomali tespit edilmedi.
1–2	Zayıf bulgu	Dengeye önemli etkisi olmayan küçük anomali.
3–4	Hafif ila orta düzey bulgu	Fark edilebilir eğilim; düşük ila orta düzeyde etki.
5	Etkili orta düzey bulgu	İzleyici kitle üzerindeki görüş oluşturma potansiyelini etkileyen dengesizlik.
6	Önemli bulgu (eşik)	6 ve üzeri puanlar 'önemli bulgular' olarak sınıflandırılır.
7	Önemli bulgu	Belirgin etki ile açık, iyi belgelenmiş dengesizlik.
8–9	Ciddi bulgu	Belirgin dengesizlik; bu kriterde birden fazla belgelenmiş bireysel bulgu.
10	Maksimum şiddet	Bu kriterde sistematik, yaygın dengesizlik.

Toplu sapma endeksi — Yorumlama aralıkları

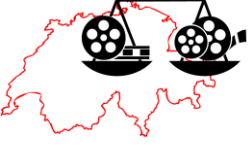
0.0 – 2.5	Sorunsuz	Önemli bir desen tespit edilmedi; yayın tarafsızlık standardını karşılıyor.
2.6 – 4.0	Hafif dengesizlik	İzole anomaliler; istatistiksel olarak görünür ancak tolerans aralığında.
4.1 – 6.0	Belirgin dengesizlik	Birden fazla önemli bulgu; perspektif çeşitliliğinin ilgili bozulması.
6.1 – 8.0	Tarafsızlık standardından ciddi sapma. Yüksek sapma derecesi	Yayınlar arası belirgin kalıplar; yüksek etki.
8.1 – 10	Temel sistemik tek taraflılık. Çok yüksek yanlılık derecesi	Neredeyse tüm kriterlerde maksimum şiddet; sistematik tek taraflı habercilik.

Parti-politik yanlılık (-5 ile +5)

-5 ile -3	Güçlü dezavantajlı	Parti, çerçeveleme, yayın süresi veya sunumda belirgin şekilde eksik temsil ediliyor.
-2 ile -1	Hafif dezavantajlı	Fark edilebilir ancak küçük dezavantaj.
0	Tarafsız	Tespit edilebilir kayırmacılık veya dezavantaj yok.
+1 ile +2	Hafif avantajlı	Fark edilebilir ancak küçük kayırmacılık.
+3 ile +5	Güçlü avantajlı	Parti, çerçeveleme, yayın süresi veya sunumda belirgin şekilde fazla temsil ediliyor.

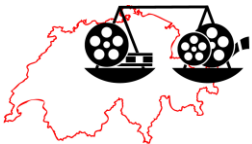

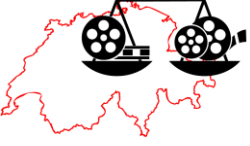
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Hukuki ve metodolojik açıklama

Olgusal tespit değildir	Sunulan sonuçlar, bireysel kişiler, editöryal ekipler veya yayınlar hakkında olgusal tespitler oluşturmaz. Standartlaştırılmış bir operasyonelleştirmenin ürünüdür, bireysel sorumluluk tespiti değildir.
Hukuki yargı değildir	Toplu sapma endeksi, RTÜK Kanunu Madde 8 kapsamında bir hukuki değerlendirmenin yerini almaz. Belirli bir yayının yasal gereklilikleri ihlal edip etmediğinin belirlenmesi yalnızca yetkili makamların (özellikle RTÜK) sorumluluğundadır.
Nedensellik kanıtı değildir	İstatistiksel korelasyonlar, nedensel ilişkilerin veya editöryal niyetin kanıtı olarak yorumlanmamalıdır. Sapma değerleri konu seçimi, haber ortamı, siyasi tartışma veya format mantığından etkilenebilir.
Niyet yargısı değildir	Analiz, yayınların gözlemlenebilir yapısal özelliklerini ölçer. 7 puanı, önemli bir dengesizliğin tespit edildiği anlamına gelir — editöryal ekibin bunu kasıtlı yaptığı anlamına gelmez. Metodoloji güdüler veya stratejik hedefler hakkında iddiada bulunmaz.
Sezgisel karşılaştırma aracı	Endeks, binlerce yayın genelinde karşılaştırmalı örüntü tanıma amacına hizmet eder, bireysel segmentlerin hassas metrik ölçümüne değil. Eşik değerleri sezgisel yönlendirme amacına hizmet eder, kesin hukuki nitelendirmeye değil.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SVFAB Değerlendirmeleri ve Üyelik

SVFAB.ch'te ayrıntılı değerlendirmeler bulabilir ve herhangi bir yayın için analiz sipariş edebilirsiniz (ayrıca faturalandırılır). Çalışmamızın kalitesini sağlamak için üyelik aidatlarına ve bağışlara ihtiyaç duyuyoruz.

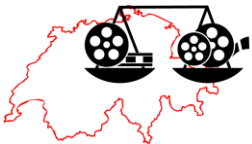
İletişim ve ek bilgiler:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

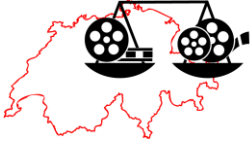
Banka bilgileri: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Alıcı: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SVFAB'tan aşağıdaki kitaplar edinilebilir

Siparişler www.svfab.ch veya kontakt@svfab.ch üzerinden

Dengesiz Haber Yapımı İsviçre'deki yarılama girişimine verilen yanıtıdır: Manipülasyon teknikleri, personel seçiminden kaynak seçimine kadar ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Ardından 15 ilke açıklanmaktadır: ihmal, çerçeveleme, zamansal çerçeveleme, ilişkilendirme yoluyla suçlama, duygusallaştırma, bağlam kaldırma ve çok daha fazlası, çok sayıda örnekle gösterilmiştir. Ayrıca bu teknikleri kendimizin nerede uyguladığı da görünür hale gelir – bu yalnızca farkındalığı değil empatiyi de geliştirir.

İsteğe bağlı olarak kitap ile birlikte **oyun kartları**.

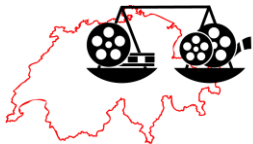
Sesli kitap olarak da **mevcuttur**.

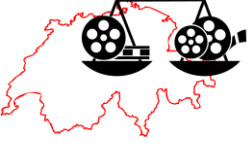
Röportaj bir sohbet değildir. Bir sahnedir – ve senaryoyu başka biri yazmıştır.

Bunu bilmeyenler malzeme sunar. Yanlış kesilen iyi alıntılar. Yanlış bağlama düşen doğru ifadeler. İtiraf olarak çerçevelenen dürüst yanıtlar.

Bu kitap bir medya eleştirisi kitabı değildir. Bir alet çantasıdır – mikrofon karşısında olan ve ne yapabileceklerini bilmek isteyen herkes için. 7 bölüm. 7 araç: Röportajın gerçekte ne olduğu. En yaygın 7 tuzak. Egemenliğin üç temel ilkesi – sabitleme, yeniden çerçeveleme, sınır koyma. Bir saatte hazırlık. Beden ve ses. İşler ters gittiğindene yapılmalı. Ve röportajdan sonra neyin önemli olduğu. Politikacılar, aktivistler, girişimciler, ihbarcılar için – kamuoyu önünde olan ve oyunun nasıl işlediğini anlamak isteyen herkes için. Oyuna katılmayı bırakmaları – ve onu şekillendirmeye başlamaları için. A5 formatında. Doğrudan. Hazırlık, başvuru, değerlendirme ve zorluklar için

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@svfab.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

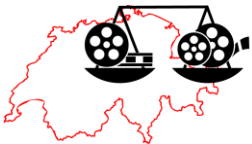

Dünyayı gördüğünü sanıyorsun. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der sanıyorsun. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Çünkü çerçevelemeyi anlayan dünyayı daha net görür. Haberleri farklı duyar. Konuşmaları daha özgüvenli yürütür. Ve başkasının seçtiği bir çerçeveyi artık o kadar kolay kabul etmez.

Politika, medya ve günlük hayattan birçok alıştırma ve somut örnekler – ve arada bir gülümsemeyle.

Tarzlı çerçeveleme. Çünkü çerçeve her şeyi değiştirir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1